

ВИСНОВОК РЕЦЕНЗЕНТА

про дисертаційну роботу на дисертаційну роботу **Черновського Сергія Михайловича «Формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі фізичного виховання»**, подану на здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність дисертаційної роботи. Одним з основних завдань закладу вищої освіти є підтримання на високому рівні стану фізичного здоров'я здобувачів освіти, їх розумової та фізичної працездатності; гармонізація особистості на основі розвитку основних життєво необхідних професійно-прикладних рухових навичок, формування мотивації до рухової активності та спорту.

Фізичне виховання у закладах вищої освіти є ефективним лише тоді, коли освітній процес має оздоровчу та прикладну спрямованість. Доведено, що раціонально організована рухова активність здобувачів вищої освіти сприяє не тільки покращенню функціонального стану організму та психофізичних кондицій, а і формуванню прикладних рухових умінь та навичок для успішного оволодіння майбутньою професією. Для майбутніх дизайнерів при реалізації їх творчих задумів ключову роль відіграє координація рухових дій рук, високі вимоги пред'являються до диференціювання просторових, силових і часових параметрів дрібних рухів при різноманітних оформлювальних роботах, орієнтації у просторі, а також до здатності до перемикання видів діяльності.

Рання спеціалізація дизайнерів, невисока рухова активність (пленери в канікулярний час, перебування у мольберта понад 4 години на день) негативно позначаються на рівні фізичної підготовленості. Значною мірою нестача рухової активності здобувачів освіти, починаючи з 1 курсу, могла б бути заповнена на заняттях з фізичного виховання. Проте, існуюча програма з фізичного виховання для закладів вищої освіти побудована без урахування професійної діяльності майбутніх фахівців, не містить розділу, який би відображав критерії оцінки спеціальних умінь та навичок, практичні та теоретичні питання вдосконалення професійно значущих координаційних здібностей.

Усе це зумовлює своєчасність і актуальність проведення дослідження, що передбачає пошук і обґрунтування нових засобів оптимізації процесу фізичного виховання здобувачів освіти спеціальності «Дизайн», що базуються на популярних видах рухової активності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження є плановою в структурі науково-дослідної роботи кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного

університету технологій та дизайну в межах теми «Соціально-педагогічні аспекти формування здорового способу життя студентської молоді засобами фізичного виховання» (державний реєстраційний номер 0122U000715) та напряму науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики фізичного виховання Українського державного університету імені Михайла Драгоманова «Теорія і технологія навчання і виховання в системі освіти».

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження, їхня вірогідність і новизна. Глибина та високий рівень обґрунтованості провідних науково-методичних положень, достовірності одержаних результатів та правомірності сформульованих висновків дисертаційного дослідження забезпечуються достатньою кількістю сучасних інформаційних вітчизняних та зарубіжних джерел, застосуванням адекватних методів емпіричного дослідження та математико-статистичної обробки цифрових даних, тривалістю педагогічного експерименту, кількістю фахових публікацій у науковому доробку здобувача. Дисертація має наукову новизну у світлі наукового напряму дослідження. Автором вперше розроблено, теоретично обґрунтовано методику формування спеціальних умінь та навичок у здобувачів освіти спеціальності «Дизайн»; розроблено тести і нормативи оцінювання спеціальних умінь та навичок у здобувачів освіти спеціальності «Дизайн»; складено професіограму діяльності дизайнера з урахуванням психомоторного компонента. Також в дисертації удосконалено освітній процес фізичного виховання здобувачів освіти спеціальності «Дизайн» на основі посилення професійної спрямованості. Набули подальшого розвитку: дослідження еволюції наукової думки щодо організації, контролю і оцінювання ефективності фізичного виховання здобувачів освіти з позиції комплексного підходу; ключові закономірності й тенденції організації фізичного виховання у закладах вищої освіти України.

Дисертаційна робота складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 295 сторінок, основний зміст – 196 сторінок тексту комп'ютерного набору державною мовою з урахуванням сучасних вимог до оформлення дисертаційних робіт. Робота проілюстрована 31 таблицями та 43 рисунками. Список використаних джерел містить 202 найменування, серед яких 73 іноземною мовою.

Теоретичне і практичне значення отриманих результатів дослідження. Теоретична значущість дисертаційного дослідження полягає в тому, що отриманий матеріал доповнює розділ дисципліни «Теорія та методика фізичного виховання» методикою формування професійно значущих рухових умінь та навичок у майбутніх дизайнерів на заняттях з фізичного виховання. Практичне значення результатів дослідження методики полягає у

тому, що провідні положення і результати дисертаційного дослідження упроваджено в освітній процес фахового коледжу мистецтв та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну (довідка № 92/01-51 від 14.07.2023 р.), Київського фахового коледжу прикладних наук (довідка № 35 від 17.07.2023 р.), Київського національного університету технологій та дизайну (довідка № 05-85/1379 від 03.08.2023 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації у роботах, які опубліковані автором. Основні результати дослідження опубліковані в 16 наукових працях (зокрема у 5 одноосібних), серед них: 1 стаття у виданні, яке включене до міжнародної наукометричної бази Web of Science Core Collection, 5 статей у наукових фахових виданнях України, 7 праць апробаційного характеру, 3 публікації, що додатково відображають результати дослідження. Загальний обсяг публікацій становить 4,5 друк. арк., особисто автору належать 3,2 друк. арк. Провідні положення і результати роботи доповідалися на 5 міжнародних та 6 всеукраїнських конференціях. Отже, в опублікованих роботах достатньо повно викладені питання формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі фізичного виховання.

Рекомендації з використання результатів дослідження. Провідні теоретико-методичні положення, основні результати і висновки дисертаційного дослідження мають широке узагальнююче значення для підвищення ефективності фізичного виховання студентів дизайнерських спеціальностей з позиції посилення професійної спрямованості. Загалом дисертація свідчить про достатній рівень підготовки здобувача, досконале володіння ним сучасними методами наукового дослідження, аналітичне мислення, творчий підхід до обраної проблеми, що дозволило з'ясувати дійсний стан наукової проблеми у сучасній педагогічній теорії та практиці, вирішити поставлені у дослідженні завдання.

Зауваження щодо змісту дисертації і анотації.

1. В першому розділі п. 1.3 «Аналіз робочої програми дисципліни «Фізичне виховання» та її можливості в розвитку професійно значущих умінь та навичок у майбутніх дизайнерів» дисертаційної роботи автору слід було більше уваги приділити розгляду досвіду програм з фізичного виховання закордонних закладів вищої освіти.

2. На нашу думку, було б доречно в дисертації вказати на відмінність досліджуваних фахівців дизайнерів від інших творчих професій стосовно прояву індивідуально-типологічних характеристик, які впливають на організацію і проведення занять з фізичного виховання.

3. Результати кореляційного аналізу бажано подати у більш наочній формі, оскільки не зовсім зрозуміло подано взаємозв'язок професійної

успішності студентів дизайнерських спеціальностей із психомоторними показниками.

4. Малюнки підрозділу 3.1 варто доповнити цифровими даними, оскільки незрозуміло, який саме рівень розвитку описаних психомоторних показників мають студентки та ступінь їх відповідності із середньовіковими нормами.

5. З опису методики незрозуміло, чи диференціювалися параметри рухових навантажень за статтю студентів.

6. У тексті роботи зустрічаються некоректні формулювання. Наприклад, загальнофізична підготовка, багаторазовий кореляційний аналіз, найважливіша дисципліна, поодинокі стилістичні та орфографічні помилки.

Загальні висновки. Викладені зауваження носять суб'єктивний та дискусійний характер, не є принциповими і не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження. Дисертаційна робота Черновського Сергія Михайловича «Формування спеціальних умінь та навичок майбутніх дизайнерів у процесі фізичного виховання» є самостійною, завершеною науковою працею, що за своїм змістом, обґрунтованістю провідних положень, отриманих висновків та новизною результатів відповідає спеціальності, вимогам чинного Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМ № 44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 314 від 21 березня 2022 р.) і може бути рекомендованою до захисту на разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Кандидат педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри теорії та методики
фізичного виховання

Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

